

7. Zákon z 20. septembra 2001 o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky. *Zbierka zákonov*. Č. 416/2001. S. 4482–4530.

8. Zákon zo 4. júla 2001 o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch). *Zbierka zákonov*. Č. 302/2001. S. 3198–3204.

*Лесняк Віталій Юрійович, кандидат політичних наук, доцент
доцент кафедри політології та соціології
Рівненського державного гуманітарного університету*

ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ ДВОСТОРОННЬОГО ПАРТНЕРСТВА МІЖ АДМІНІСТРАЦІЄЮ ТА ТРЕТІМ СЕКТОРОМ В СУЧАСНІЙ ПОЛЬЩІ

Забезпечення ефективної взаємодії влади з громадськістю є одним із ключових пріоритетів діяльності державного апарату та органів місцевого самоврядування в Україні. Злагоджені принципи двосторонньої співпраці між владними органами та громадськими організаціями повинні будуватись на основі успішної адміністративної практики розвинених європейських держав.

Сучасні вимоги до процесу взаємодії органів державного управління та неурядових організацій зумовлюють формулювання кількох основних принципів такої співпраці в Польщі. Серед них, зокрема, можна виокремити такі найважливіші принципи [6, s. 9]: органи державного управління повинні уникати порушення незалежності громадських організацій; владні інститути визначаючи політичні пріоритети повинні поважати і полегшувати діяльність громадських організацій як захисника інтересів громадськості; адміністрація повинна законодавчими нормами чітко окреслити принципи регулювання співробітництва з громадськими організаціями з метою гарантування необхідної прозорості, особливо в умовах використання бюджетних коштів; неурядові організації повинні служити загальносуспільним інтересам на відміну від корпоративних; громадські організації зобов'язані регулярно інформувати та звітуватись про свою діяльність і фінансову активність; добровільні організації повинні управлятися в демократичний спосіб і спрямовувати зусилля на реалізацію суспільно корисних справ.

У польській політико-правовій системі основним правовим актом, який регламентує співробітництво між адміністрацією і громадськими організаціями є Закон про діяльність суспільної користі і волонтаріат

від 24 квітня 2003 року [3], який перш за все визначає механізми взаємодії і правові межі фінансування діяльності громадських організацій з державних фондів [2, s. 5].

Завдяки регламентованим у Законі правовим засадам системного співробітництва створено основу для функціонування реальної конкуренції в сфері реалізації суспільних завдань [2, s. 4]. Згідно зі ст. 5 Закону про діяльність суспільної користі і волонтаріат, співпраця між державними та місцевим органами влади та громадськими організаціями відбувається у формі [3]: доручення громадським організаціям реалізації суспільних завдань; взаємного інформування про заплановані напрямки діяльності; консультування з неурядовими організаціями щодо проектів нормативних актів в сферах, що стосуються їх статутної діяльності; консультування проектів нормативних актів, що стосуються сфери публічних завдань; створення спільних органів дорадчого і консультаційного характеру, що складаються як з представників неурядових організацій, так і представників відповідних владних інституцій; партнерського договору про виконання місцевої ініціативи; партнерського договору, зазначеного в ст. 28 а, п.1 Закону про засади проведення політик розвитку від 6 грудня 2006 року [4], а також договору про партнерство, окреслених у ст. 33 п. 1 Закону з дня 11 липня 2014 р. про принципи реалізації програм в сфері політики фінансової узгодженості у фінансовій перспективі 2014-2020 [5]. Перелік вказаних форм співпраці не є вичерпним, адже взаємодія може відбуватися також й в інших формах, перелік котрих, як влучно зазначає Марта Жолендовська, має “відкритий характер” [7, s. 18].

У цілому ж до основних напрямків співпраці адміністрації з громадськими організаціями прийнято відносити фінансову (у результаті якої здійснюється трансфер фінансових засобів – дотацій) і позафінансову співпрацю (інші форми співпраці) [7, s.18], до яких також можуть відноситись різні форми організаційної підтримки [1, s.36-37]: адміністративна допомога; безкоштовне надання громадським організаціям приміщень для здійснення діяльності відповідно до статуту; надання доступу до використання різного обладнання, технічних засобів для здійснення організаційних цілей; інформування неурядових організацій про джерела здобуття позабюджетних фінансових ресурсів (наприклад, з фондів Європейського союзу); допомога неурядовим організаціям в опублікуванні інформації у місцевій пресі чи Інтернеті; співпраця в рамках реалізації офіційних програм, планування та проведення спільних заходів, наприклад, конференцій, курсів підготовки, майстер-класів; участь представників

громадських організацій у засіданнях державних органів та інституцій місцевого самоврядування, допомога у створенні громадських організацій, телефонні консультації, а також дорадча допомога; патронат представників влади над діяльністю громадських організацій, промоція діяльності громадських організацій; співпраця у сфері громадської оцінки тендерних закупівель; допомога у налагодженні міжрегіональних та міжнародних контактів; створення баз даних про неурядові організації; участь неурядових організацій в процесі розробки бюджетів відповідних територіальних одиниць; співробітництво у сфері оцінки реалізації проектів тощо.

Щодо вибору владними інституціями форм співпраці з третім сектором істотне значення має процес спільної підготовки річних програм співпраці. Стаття 5а, п. 1 Закону про діяльність суспільної користі і волонтерат зобов'язує владні органи приймати до 30 листопада відповідні річні програми співпраці з громадськими організаціями [3]. Саме тому, в рамках виконання таких програм співпраці, здійснюються різноманітні форми партнерської взаємодії між адміністрацією та неурядовими організаціями.

Таким чином, законодавством Польщі визначено основні форми співпраці між державним та громадським секторами на основі принципів взаємодопомоги, забезпечення незалежності сторін, партнерства, ефективності, чесною конкуренції та прозорості.

Список використаних джерел та літератури:

1. Kosowski J. Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi / J. Kosowski. – Warszawa: Wolters Kluwer Polska. – 2012. – 222 s.

2. Skiba R., Niecikowska R. Jak współpracować z administracją publiczną? / R. Skiba, R. Niecikowska. – Warszawa: Stowarzyszenie Klon/Jawór, 2005. – 28 s.

3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie // Режим доступу: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=wdu20030960873>.

4. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju // Режим доступу: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20062271658>.

5. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 // Режим доступу: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20160000217>.

6. Współpraca administracji rządowej z organizacjami pozarządowymi w 2001 r. ze szczególnym uwzględnieniem prawa organizacji

pozarządowych do informacji o działalności organów władzy publicznej RP 2001 r. Raport. – Warszawa: Departament Analiz Programowych Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, 2001. – 265 s.

7. Żołędowska M. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Praktyczny komentarz, stan prawny 30 maja 2011 r. / M. Żołędowska. – Warszawa: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 2011. – 102 s.

*Лук'янов Олексій Петрович, кандидат історичних наук,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Державного університету телекомунікацій*

«ДЕРЖАВА АВТОНОМІЙ»: МОДЕЛЬ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В ІСПАНІЇ

Європейський вектор розвитку України актуалізує питання адміністративно-територіальної реформи у відповідності до європейських стандартів, гостро стоїть питання розподілу повноважень між центральною владою і регіонами. У Європейських країнах є багатий досвід демократичного розподілу владних повноважень між центральною владою і регіонами. Історичний досвід демократичної децентралізації має Іспанія.

Держава автономій в сучасній унітарній Іспанії – результат масштабного процесу децентралізації, початого в Іспанії з прийняттям демократичної Конституції 1978 р., який залишив позаду авторитарний режиму генерала Франко, – відповідає внутрішній складності устрою держави і наявності периферійних спільнот, вкрай згуртованих і з успіхом тих, що змагаються з уніфікацією, що йде від центру. Не можна не відзначити безперечний успіх моделі і її здатність відповідати на виклики, які, і до цього дня, виходять з боку периферійних спільнот.

Ця множинність, несхожість регіонів разом з потужними рухами в Каталонії і Країні Басків, сприяли формуванню іспанської моделі територіального розподілу влади. Таким чином, з'явилася особлива форма держави, яка шукала підхід до всіх територій з врахуванням їх несхожості і унікальності. Подібна територіальна децентралізація також відбилася і на розподілі повноважень між державою і новими самостійними одиницями.

Процес утворення Автономних Співтовариств йшов в умовах інтеграції Іспанії в ЄС, і це багато в чому відповідало ідеї «Європи регіонів» [5, с. 74].

Згідно статті 147.2 Автономні Співтовариства визначають в своїх Статутах “повноваження Автономного Співтовариства в рамках Конституції”. Роль Конституції полягає, в основному, в перерахуванні